



ЗВЯЗДА

Б Е Л А Р У С К А Я Г А З Е Т А

ПРАМАЯ ЛІНІЯ ЗЯМЕЛЬНАЕ ПЫТАННЕ ПАТРАБУЕ ЗРАЗУМЕЛАСЦІ І ДАКЛАДНАСЦІ

Зямельныя адносіны ў нашай краіне распрацоўваюцца і ўдакладняюцца ўжо не першы год, але і да гэтага часу ў насельніцтва заставацца шмат пытанняў наконт справядлівасці і зразумеласці найўняўных механізмаў, звязаных з зямельнай тэмай. З пачатку года ўступіла ў сілу новая рэдакцыя Зямельнага кодэкса Рэспублікі Беларусь. У дакуменце шмат чаго новага, што датычыцца зямельных участкаў для жыхароў у блакаваных дамах, аб зямельнай уласнасці для замежнікаў, аб тэрмінах атрымання зямельнай спадчыны, акрэсліваюцца больш гібкія абмежаванні на максімальнай плошчы участкаў для грамадзян і г.д.

12 лютага, у чацвер, з 11.00 да 12.00 у рэдакцыі газеты на ўсе магчымыя пытанні зямельнай тэматыкі і рэгістрацыі нерухомай маёмасці чытачам выданы адказ старшыня Дзяржаўнага камітэта па маёмасці Рэспублікі Беларусь **Георгій Іванавіч КУЗНЯЦОЎ**.
Тэлефоны «прамой лініі» **8 (017) 292 38 21 | 292 38 92**. Папярэднія пытанні прымаюцца па тэлефоне **8 (017) 287 17 51** або на адрас рэдакцыі: 220013, Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10А, на «прамую лінію».

Аляксандр ЛУКАШЭНКА: «Беларусь высокая цэніць пазітыўныя крокі з боку ЕС»

Беларусь высокая цэніць пазітыўныя крокі з боку ЕС. Аб гэтым заявіў Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка ў інтэрв'ю вядучаму еўрапейскаму інфармацыйнаму тэлеканалу «Еўраньос».

Кіраўнік беларускай дзяржавы таксама адзначыў, што Беларусь вітае крокі ЕС па ініцыятыве Усходняга партнёрства. «Мы вітаем гэты пазітыўны крок Еўрасаюза ў адносінах да сваіх суседзяў. Гэта прагматычны, разуменны і своечасовы крок ЕС», — лічыць Прэзідэнт.

«Калі гаворыць аб пацяпленні ў адносінах Беларусі і ЕС, то ў іх ёсць пазітыўныя моманты. Мы гэта высокая цэнім. Лічым, што гэта той пункт адліку, ад якога можна развіваць адносіны далей», — падкрэсліў Прэзідэнт. Па аб'ёме тавараабароту Еўрасаюз займае другое месца ў знешнім гандлі Беларусі. Паводле слоў Аляксандра Лукашэнкі, «ёсць узаемны інтарэс, і гэта падштурхоўвае нас да нармальнага адносінаў».

У час гутаркі ішла размова аб гатоўнасці Беларусі і ЕС весці дыялог, у тым ліку і па пытаннях свабоды прэсы, выбарчага заканадаўства. Журналіста тэлеканала цікавіла, наколькі моцна сусветны фінансавы эканамічны крызіс закрануў Беларусь, гучалі пытанні аб важнасці нашай рэспублікі як транзітнай дзяржавы, аб адносінах з Расіяй у святле пытання аб прызнанні Беларускай незалежнасці Паўночнай Асеці і Абхазіі.

Тэлеканал «Еўраньос» трансліюецца ў 119 краінах свету. Канал вядзе кругласутачнае вяснянне, сумішчаючы відэахроніку сусветных падзей і аўдыякаментажы на васьмі мовах: англійскай, арабскай, італьянскай, іспанскай, нямецкай, партугальскай, рускай і французскай.

Меры па пераадоленні ўплыву сусветнага крызісу на эканомікі Беларусі і Расіі будуць абмяркоўвацца 3 лютага на ВДС

Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка возьме ўдзел у пасяджэнні Вышэйшага Дзяржаўнага Савета Саюзнай дзяржавы, якое пройдзе 3 лютага ў Маскве.

Парадак дня мерапрыемства прадугледжвае абмеркаванне пытанняў, якія датычацца меры па пераадоленні ўплыву сусветнага фінансаво-эканамічнага крызісу на эканомікі Беларусі і Расіі, пашырэння беларуска-расійскага гандлёва-эканамічнага супрацоўніцтва, узаемадзейніння дзвюх краін у фінансаво-кредытнай сферы, паглыблення супрацоўніцтва ў ваенна-тэхнічнай галіне.

На пасяджэнні будуць разгледжаны Праграма ўзгодненых дзеянняў у галіне знешняй палітыкі дзяржаў — удзельніц Дагавора аб стварэнні Саюзнай дзяржавы на 2008—2009 гады і бюджэт СД на 2009 год, ход выканання Канцэпцыі сацыяльнага развіцця Саюзнай дзяржавы да 2010 года. Акрамя таго, плануецца, што ў Маскве будзе падпісаны шэраг сумесных дакументаў.

Па выніках 2008 года аб'ём тавараабароту Беларусі і Расіі перасягнуў \$34 млрд. На долю Расіі ў мінулым годзе прыпадала 59,8 працэнта агульнага аб'ёму знешняга гандлю Беларусі.

4 лютага Прэзідэнт Беларусі возьме ўдзел у пасяджэнні Савета калектыўнай бяспекі Дагавора аб калектыўнай бяспецы і Міждзяржаўнага Савета Еўразійскага эканамічнага супольніцтва.

У ліку пытанняў, што выносяцца на разгляд кіраўнікоў дзяржаў — членаў АДКБ, — бюджэт Арганізацыі Дагавора аб калектыўнай бяспецы на 2009 год і ідэя стварэння Калектыўнай сілы аперацыйнага рэагавання Арганізацыі Дагавора аб калектыўнай бяспецы.

На парадку дня пазачарговага саміту Еўразійскага эканамічнага супольніцтва два галоўныя пытанні: аб утварэнні Антыкрызіснага фонду ЕўРАЗЭС і аб стварэнні Цэнтра высокіх тэхналогій ЕўРАЗЭС.

Паводле паведамленняў прэс-службы Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь і БЕЛТА.

«Белтрансгаз» падпісаў з «Газпрамам» дадатковае пагадненне па цене на газ для Беларусі на 2009 год

Аб гэтым паведаміў карэспандэнту БЕЛТА генеральны дырэктар ААТ «Белтрансгаз» Уладзімір Маеруў. Падрабязнасці падпісанага дадатковага пагаднення да дзюэчнага кантракта па пастаўках газу ён не ўдакладніў. Як чакаецца, сярэдняя цена на газ для Беларусі будзе складаць \$148 за 1 тыс.куб.м. Аб гэтым заявіў 26 студзеня журналістам першы віцэ-прэм'ер Беларусі Уладзімір Сямашка. Цана на газ разлічваецца па формуле і прывя-

зана да кошту нафты. З улікам рэзкага падзення цаны на нафту і нафтапрадукты расійскім бокам знята абмежаванне па змяненні цаны на газ для Беларусі на працягу года (цана магла змяняцца ў межах 7 працэнтаў).

Паводле слоў Уладзіміра Сямашкі, можна чакаць, што цана на газ для Беларусі да канца 2009 года «будзе дастаткова нізкай». Магчыма, яна будзе ніжэйшая за цану 2008 года (\$128 за 1 тыс.куб.м.).

КРОНІКА АПОШНІХ ПАДЗЕЙ

ІЗРАЇЛЬЦЯНАМ РЭКАМЕНДУЮЦЬ АДКЛАСЦІ ПАЕЗДКІ У РАСІЮ

3-34 МАГЧЫМЫХ ТЭРАКТАЎ
Ізраільскі Штаб па барацьбе з тэрорам просіць супрамадзян праўляючых адмыслова асыяроў пры паездках за мяжу ў сувязі з узростаў пагарзай тэрактаў. Сярод краін, у якіх ізраільчанам можа пагражаць небяспека, пералічаны Расія, прычым Масква вылучана асобна, піша NEWSru Israel.

ВЯЗНІ ГУАНТАНАМА МОГУЦЬ ПЕРАЕХАЦІ З КУБЫ І ПРЫБАЛТЪКУ

Латвійскія ўлады разглядаюць магчымае размяшчэння ў сваёй краіне зняволеных з турмы, якая з'яўляецца ў 2009 годзе на амерыканскай ваеннай базе ў Гуантанаме, гаворыцца ў заяве кіраўніка прэс-цэнтра МЗС краіны Івара Ласіса.

Раней аб гатоўнасці прыняць зняволеных з Гуантанамы на тэрыторыі краін Еўрасаюза заявіў эстонскі міністр замежных спраў Урмас Паэт. Гаворка ідзе прыкладна аб 60 вязнях, каго ўлады ЗША абвінавачвалі ў тэрарызме, але чыя віна так і не была даказаная.

КНДР ПАГРАЖАЕ ПАЎДНЁВАЙ КАРЭІ «НЕПАЗБЕЖНАЙ» ВАЙНОЙ

У нядзелю на фоне рэстаў напружанасці на Карэйскім паўвостраве КНДР ізноў прыгразіла Паўднёвай Карэі «непазбеднай» вайной. З вайніўчымі заявамі Пхеньян выступіў праз два дні пасля таго, як адмовіўся ад усіх дамоўленасцяў з Сеулам у ваеннай сферы.

«Палітыка канфрантацыі», якую праводзіць паўднёвакарэйская ўлада, з'яўляецца «крыніцай узброеных канфліктаў і вайны», патярэўшы ў нядзелю зьявіліся каментары газеты Працоўнай партыі Карэі «Надон сімун». Як сьведчае Пхеньян, паўднёвакарэйская кіраўніцтва ўжо рыхтуецца да вайны. Сеул абвяргае падобныя абвінавачванні.

УРАД ІСЛАНДЫІ ўЗНАЧАЛІЛА ЛЕБСЬЯНКА

Новы ўрад Ісландыі ўзначаліў былы міністр сацыяльных спраў, прадэманіў ад сацыял-дэмакратычнай партыі Іахана Сігурдардоцір, паведамляе ВВС.

Сігурдардоцір заявіў ў нядзелю, што яе ўрад «адрозіж па чым выцягваць краіну з крызіснай сітуацыі». Кіраўніца кабміна прызначыла ўрадава кааліцыя краіны. Характэрна, што новы прэм'ер абараняе правы людзей з нетрадыцыйнай сексуальнай арыентацыяй, а сама знаходзіцца ў аднаполым шлюбе, адзначаецца ў паведамленні.

МОЦНЫЯ СНЕГАПАДЫ «СПЫНІЛІ» ЕЎРОПУ

Многія краіны Еўропы пацярпелі ад няспынных снегападаў. Стыхія парушыла ў першую чаргу транспартную сувязь. Сіноптыкі папярэдзілі аб працягу і ўзмацненні снегападаў у гэтыя суткі.

У Францыі выпала ад 3 да 10 сантыметраў ападкаў, што істотна абцяжарыла рух на шматлікіх аўтастрадах на поўначы і захадзе краіны. У нядзелю забяспечыць прыём і выпуск дальнемагістральных рэйсаў у аэрапорце «Шарль дэ Голь» адмянілі каля трэці мясцовых авіярэйсав.

Снежны полаг таўшчынёй 10 сантыметраў спыніў аўтобусны рух у Лондане, вялікія цяжкасці перажывае метрапалітэн, некалькі ліній якога зачынены. Адмененыя сотні рэйсаў з аэрапорту «Хітроу». У некаторых раёнах Вялікабрытаніі адмененыя заняткі ў школах.

Агульна працягласць аўтамабільных затоваў у Бельгіі, дарогі якой таксама замяло снегам, учора складала каля 400 кіламетраў. Снегапад спыніў аўта-



ISSN 1990 - 763X
0910199
917719901763008

Курсы замежных валют, устаноўленыя НБ РБ з 3.02.2009 г. (бялі бн разлікаў)
1 долар ЗША 2 783,00
1 еўра 3 546,66
1 латвійскі лат 5 080,79
1 літоўскі літ 1 027,58
1 чэшская крона 127,00
1 польскі злоты 802,20
1 расійскі рубель 76,93
1 украінская грывня 362,13
Цэнтрабанк РФ
USD 36,1767
10 UAH 46,0457
1000 BYR 13,1408
EUR 47,0744
Падпішце месца на часопіс «Гэты Бюлетэнь» Гэ на 2009 год у рублёвай ці ў беларускай драгачыне. Тэлефон рэдакцыі: 209-69-01.
ААТ «Агенцтва Уладзімір Гірыцка» УНП 100021047
Ліцэнзія Міністэрства № 0214049172806 выд. 03.05.2004 ад 02.05.2009

ЗАРОБКІ БУДУЦЬ УЗРАСТАЦЬ. АЛЕ ПРЫ ГЭТЫМ ЗМЕНШАЦЬ ТЭМПЫ



Новыя ўмовы, з якімі сутыкнулася эканоміка Беларусі напрыканцы мінулага года, могуць адбіцца на сацыяльнай сферы. Тым не менш, паведаміў міністр працы і сацыяльнай абароны **Уладзімір ПАТУЧЫК**, сёлета няма намеру адмаўляцца ад выканання ранейшых праграм. А галоўным застанецца паступовае павышэнне зарплат і стрымліванне масавых звальненняў.

Без доларавай «звязкі»

Як сведчыць статыстыка, за мінулы год сярэдняя зарплата па Беларусі павялічылася на 26,2 працэнта і склала 1000,2 тыс. рублёў ці 454,9 долара ў снежні. Пры гэтым рост сярэдняй паказчыкаў аплаты працы па бюджэтай сферы аказаўся 16,8 працэнта. У снежні «умоўны» бюджэтай атрымліваў 834,7 тыс. рублёў або амаль 380 умоўных адзінак, у прыватнасці, «агульны» ўзровень аплаты працы настаўнікаў адпавядаў 361, артыстаў — 414, навуковых работнікаў — 732, прадстаўнікоў прафесарска-выкладчыцкага саставу — 811 доларам.

Адначасова сярэдняя па краіне зарплата летас апырэдзіла інфляцыю на 9,9 працэнта. А аплата працы па ўсіх рэгіёнах пераадолела 200-доларавую мяжу. Аднак, ад-

зіс не можа пакінуць у баку Беларусь, таму ўжо зараз спецыялісты прагназуюць: сёлета тэмпы росту зарплат змарудзяцца. У той жа час большасць экспертаў пераказана, што найбольш няпростай для айнаўнай эканомікі стане першая палова гэтага года, пасля чаго пачнецца паступовы ўздым. І, адпаведна, з'явіцца магчымасці для павелічэння зарплат.

Дарчы, заўважыла Марыяна Шчоткіна, галоўнай задачай застаецца менавіта рост зарплат. Сёння вывучаюцца розныя варыянты, аднак, зыходзячы з рэалій, у гэтым выпадку планы будуць вызначацца не ў цэлым на год, а па паўгоддзях. Прычым самі памеры зарплат сёлета не стануць «прызвацца» да доларавай эквівалента.

«Крытычная мяжа» ў 2 працэнта

Не менш актуальнай тэмай становіцца рынак працы. Зноў жа летас Беларусь выйшла на гістарычна нізкі ўзровень беспрацоўя — 0,8 працэнта ад колькас-

КРАІНЕ ПАТРЭБЕН МЕТАЛ

Беларускае дзяржаўнае аб'яднанне на нарыхтоўцы, перапрацоўцы і пастаўцы лому і адходаў чорных і калёровых металаў («БЕЛВТОРМЕТ») заклікае ўсіх сваіх цяперашніх і патэнцыйных партнёраў: здавацца металалом, у ім маюць вострую патрэбу ліцейныя вытворчасці краіны, і ў першую чаргу БМЗ — прадпрыемства, якое складае гонар нашай індустрыі.

(Працяг тэмы на 6-й стар.)

Пацяпленне чакаецца ў Беларусі ў другой палове тыдня

Аб гэтым паведаміла галоўны сіноптык Рэспубліканскага гідрометэацэнтра **Вольга Фядотава**.

У пачатку тыдня пад уплывам антыцыклону, сфарміраванага ў арктычных паветраных масах, моцныя маразы яшчэ захаваюцца. У аўторак, 3 лютага, ападкаў не чакаецца. На дарогах галалёдзіца. Тэмпература паветра ноччу на большай частцы краіны складзе мінус 14—21 градус, месцамі — да 25 градусаў маразу, днём будзе 8—15 градусаў ніжэй за нуль. На паўднёвым захадзе рэспублікі будзе цёплей: тэмпература паветра ноччу будзе вагацца ад 6 да 13 градусаў маразу, днём — ад мінус 2 да мінус 7 градусаў.

З сярэды паветраныя патокі зменяцца. На тэрыторыю рэспублікі пачнуць паступаць паветраныя масы з поўдня Еўропы. Неба зацягнуць воблакі. У многіх раёнах чакаюцца ападкаў, у асноўным мокры снег. На асобных участках дарог галалёдзіца. Тэмпература паветра ноччу складзе ад мінус 3 градусаў на паўднёвым захадзе да 16 градусаў маразу на паўночным усходзе. Днём будзе ад 0 да 6 градусаў ніжэй за нуль, а ў паўднёвых раёнах — да 2 градусаў цяпла.

У другой палове тыдня ў Беларусі будзе пераважаць адліжны надвор'е. Месцамі пройдуць невясёлыя ападкаў. Уначыя гадзіны будзе ад 0 да мінус 7 градусаў, толькі па поўначы чакаецца да мінус 13 градусаў маразу. Днём будзе ад мінус 5 градусаў да 3 градусаў цяпла.

У выхадныя дні атмасферныя франты, якія змяшчаюцца з паўднёвага захаду Еўропы, прынесуць у Беларусь ападкаў і выглядае даждж і мокрага снегу. Тэмпература паветра ноччу будзе вагацца ад мінус 6 да плюс 2 градусаў. Днём будзе ад 2 градусаў маразу да 4 градусаў цяпла. У нядзелю днём на паўднёвым захадзе паветра прагрэецца да 5 градусаў вышэй за нуль.

БЕЛТА.

БЕЛАРУСБАНК

Вниманию физических лиц — владельцев облигаций ОАО «АСБ Беларусбанк», номинированных в белорусских рублях
Наблюдательный совет ОАО «АСБ Беларусбанк» принял решение о досрочном погашении облигаций на предъявителя для физических лиц, номинированных в белорусских рублях, ранее сроков, установленных Прспектами эмиссии (ранее одного года с даты продажи облигации, без потери купонного дохода за весь период владения облигацией).
Начиная с 9 февраля 2009 года облигации 28, 29, 30, 34, 35, 36, 37 выпускос могут быть предъявлены к досрочному погашению в любой филиал (отделение) ОАО «АСБ Беларусбанк».

Лицензия на осуществление банковской деятельности № 1 от 28.08.2008 г., выданная Национальным банком Республики Беларусь. УНП 100325912.

Грошы ЕЎРА/ДОЛАР: ПЕРСПЕКТИВЫ КАНКУРЭНЦЫІ...

Кошт наяўнага долара ў «абменніках» перасягнуў мяжу ў 2 800 беларускіх рублёў за адзін долар. На таргах Беларускай валютна-фондавай біржы курс амерыканскай валюты таксама расце: учора, напрыклад, долар падаражаў на 31 рубель і склаў 2783 рублі за долар. А вось да еўра і расійскага рубля наша валюта пасля правядзення аднаразавай дэвальвацыі ўмацоўваецца: калі з пачатку года беларускі рубель адваваў у еўрапейскай валюты 4,2 працэнта, то ў расійскага рубля — ажно 14,7. Прычым, эксперты не выклочаюць, што ў выпадку далейшага аслаблення расійскай валюты ў Маскве, наш рубель адносна долара будзе таксама губляць «чапкі».

Між тым, вядомы фінансіст Джордж Сорас выдўа чарговы прагноз, апублікаваны шэрагам выданняў, у якім ён прадрэкае вялікія праблемы асноўнаму канкурэнту амерыканскай валюты ў накараленнях, у тым ліку і нашых грамадзянаў — еўра. У прыватнасці, на думку гэтага эксперта, адзіная еўрапейская валюта можа падчас узрушэнняў і не выжыць, калі ЕС не рэалізуе праграму вызвалення банкаў ад праблемных актываў.

Пра тое, што ў супрацьстаянні долар/еўра вагі пакуль схіляюцца на бок першага, сведчыць і наступнае: на фоне сусветнага фінансавога крызісу еўра аступіў долару налетас 4,4 працэнта, сёлета патануе яшчэ на 8,4 працэнта. Таму кімсьці прадказаны Сорас, які аднак не назваў дакладных тэрмінаў краху еўра, успрымаюцца не такімі ўжо і фантастычнымі.

Разам з тым, мноства іншых аналітыкаў раяць не драматызаваць сітуацыю з парай еўра/долар і не рабіць паспешлівых высноў з хістанняў іх курсаў.

— Ідзе далейшае развіццё сусветнага фінансавога крызісу, — каментуе сённяшняю сітуацыю эксперт «Звязды», кіраўнік Цэнтра макраэканамічнага рэгулявання і інстытуцыяналізму Інстытута эканомікі Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі Аляксандр ЛУЧАНОК. — З аднаго боку, у развітых краінах назіраецца дэфляцыя, традыцыйна тэндэнцыя падзення тэмпаў інфляцыі, з другога — адбываецца актыўнае друкаванне долараў у эканоміцы ЗША. Асабіста я лічу, што большыя шанцы пайсці ўніз мае курс долара, чым еўра, таму што ў еўрапейскіх краінах больш бюракратычная сістэма Цэнтрабанка, якая не дазваляе рэзка нарошчваць друкаванне еўрапейскай валюты, гэта значыць, не дазваляе павялічваць эмсію еўра. А наконтак таго, што прадрэкае Джордж Сорас, дык ён — валютны спекулянт і можа зарабіць толькі ў тым выпадку, калі ўсе

дзе наступная — я не ведаю». У гэтым годзе ён прадказвае нялёгкае будучыню і еўра. У тым, што датычыцца долара, я з Сорасам цалкам згодны: лідары большасці дзяржаў, як мы бачым, у гэтым годзе пачалі гаворку аб неабходнасці стварэння рэгіянальных валют у піку долара, аб чым я вам, дарчы, казаў яшчэ год таму. Тое, што долар сёння ўмацоўваецца ў адносінах да іншых валют — еўра, англійскага фунта і іншых — зусім не сведчыць аб сіле долара. Гэта, хутчэй гаворыць аб часовай веры ў новага прэзідэнта ЗША, і я абсалютна ўпэўнены, што тэндэнцыя росту долара да іншых валют часова. Далей долар будзе чакаць цяжкія часы. Тым больш, што новая адміністрацыя Барака Абама фактычна эмсію нічым не забяспечыла долараў толькі павялічыла. Азідае, што мы павінны, безумоўна, разумець, — што ў адрозненне ад нас ЗША няспынна эмітуюць валюту, якая па-ранейшаму

астатнія будуць дзейнічаць так, як яму трэба.

— Гэта значыць, цяперашняе зніжэнне курсу еўра да долара — з'ява часова? — Мяркую, што ў перспектыве будзе хутчэй зніжача курс долара, чым еўра.

Пасля аднаразавай дэвальвацыі афіцыйны курс долара ў нас узрос больш як на 130 рублёў. Ці не вельмі высокі тэмп набраў долар?

— Я думаю, што долар набраў не вельмі высокі тэмп росту курсу ў беларускіх рублях, паколькі ў Расіі нацыянальная валюта ў адносінах да долара дэвальвавалася на шмат больш. Для таго каб наша прадукцыя паспяхова канкурувала на расійскіх рынках, неабходна дэвальваваць беларускі рубель у такім жа працэнце, як дэвальвавалася расійская валюта. У адваротным выпадку канкурэнтназдольнасць беларускай прадукцыі знізіцца. Таму я прагназую, што для стыммулявання экспартэраў дэвальвацыя яшчэ больш панізіць курс нацыянальнай валюты да долара.

— Да меркавання аўтарытэтнага фінансавога алхіміка Джорджа Сораса, безумоўна, трэба прыслухоўвацца, — кажа эксперт «Звязды», дэкан эканамічнага факультэта БДУ, прафесар Міхаіл КАВАЛЕЎ. — Разам з тым, трэба мець на ўвазе, што часцяком Сорас гаворыць словы, каб выклікаць пэўную тэндэнцыю на рынку і скарыстацца ёю ў спекуляцыйных інтарэсах. Так ужо бывала неадноўнічы і Сорас пад гэта нават падвёў тэарэтычнае абгрунтаванне: фінансавыя рынкі не існуюць парэ, чым еўра, таму што ў еўрапейскіх краінах больш бюракратычная сістэма Цэнтрабанка, якая не дазваляе рэзка нарошчваць друкаванне еўрапейскай валюты, гэта значыць, не дазваляе павялічваць эмсію еўра. А наконтак таго, што прадрэкае Джордж Сорас, дык ён — валютны спекулянт і можа зарабіць толькі ў тым выпадку, калі ўсе

дэвалютавацца ва ўсім свеце. Як толькі пачнуць шырыць выкарыстоўвацца рэгіянальныя валюты, долару будзе ўсё горш і горш. Роўна як цяперашняя эмсія і еўра, і долара пры выхадзе з крызісу немінуа адаб'ецца на сусветнай інфляцыі. Калі сёння цэны на сыравінныя тавары упалі, то не трэба думаць, што гэта працягнецца доўга. Сусветная эканоміка, напалманная доларамі і еўра, рана ці позна спрацуе на гэта, і зноў цэны на медзь, нікель, пшаніцу, тым больш нафту пойдучы немінуа ўверх.

— Што датычыцца лёсу дзвюх асноўных валют, усё ж такі якія тут, на ваш погляд, перспектывы?

— Калі і долар слабы, і еўра слава, усё ж бачыць выствяляецца, што бізніс і насельніцтва свету пакуль больш верыць у долар. Гэтым вы значэцца часовае аслабленне еўра. Але я па-ранейшаму прытрымліваюся старога пункту гледжання, што еўра не скажаў свайго апош-

Сусветны фінансавы крызіс у той ці іншай ступені закрануў практычна ўсе краіны свету. І, як вельміе з яго азначэння — фінансавы — ударыў у першую чаргу па «крывяноснасці сістэмы» эканомікі. Прызначыць, адразу і не ўгадаю валюты, якая б выстаяла пад гэтымі ударами. Хіба што японская іена. А вось «пацярпелыя» пералічаць можна доўга. Узяць хоць бы дэнамінацыю беларускага рубля. І усё ж такі цікава, якая з валют ад пачатку крызісу абсыцінілася больш за іншыя? Расійская газета «Ведомости» разам з фінансістамі параўнаў паводзіны сусветных валют у адносінах да долара ЗША з моманту іх пікавых дакрызісных значэнняў па сённяшні дзень.

Валюта	Падзенне, %	Дата макс. курсу
Ісландская крона	-45,9	04.01.2008
Украінская грывня	-42,0	27.06.2008
Польскі злоты	-41,3	22.07.2008
Аўстралійскі долар	-34,6	15.07.2008
Рубель	-34,5	16.07.2008
Чэшская крона	-33,3	22.07.2008
Бразільскі рэал	-31,9	08.01.2008

«Новыя віды экспертызаў дапамогуць у барацьбе са злачыннымасцю»

У параўнанні з 2007-м у мінулым годзе дзяржаўныя медыцынскія судовыя эксперты правалі амаль на 11 адсоткаў больш экспертызаў трупамі, на 27 адсоткаў больш — генатыпаскапічных экспертызаў і т.д.

Былі прыняты меры па стварэнні ў Беларусі базы звестак аб генетычных прыкметах. Таксама база дапаможа, — адзначаў намеснік Генеральнага пракурора Беларусі Віктар КОНАН, — пры расследаванні асабліва цяжкіх і іншых злачынаў супраць чалавека.

Надзея ДРЫЛА.

НЕ АГАТА КРЫСЦІ, АЛЕ... Тэлесеткі



Творы беларускай пісьменніцы Волгі Тарасевіч неўзабаве будуць экранізаваныя. Эксклюзіўныя правы на здымкі фільмаў па падзеях некалькіх раманаў атаркі набыла Белтэлерадыёкампанія.

Вікторыя ЦЕЛШУК.

ЯК МІНЧАНЕ ПЕРАЖЫЛІ МАРОЗНЫ «ЭКСТРЫМ»?

Нагледзячы на істотнае паніжэнне тэмпературы і марозную ноч з нядзелі на панядзелак, апошнія суткі прайшлі для сталічных медыкаў адносна спакойна.



Фота Анастасіі КЛЕШЧУКА

ПЕРШАЯ ДАПАМОГА ПРЫ АБМАРАЖЭННІ

Пры лёгкім абмаражэнні (калі тканкі яшчэ не страцілі адчувальнасць, маюць руховае колер і ў іх захоўваецца капілярны пульс) дастаткова бывае знешняга сагрывання цёплымі рукамі ці цёплым мяккім адзеннем.

Пры цяжкім абмаражэнні на пашкоджаную паверхню трэба тэрмінова пакласці цёплазааляючую ватна-марлеваю павязку, каб папярэдзіць хуткае знешняе сагрыванне.

Надзея НИКАЛАЕВА.

Мароз і сонца? Вясны не будзе!

Знакаміты сурок Філ з амерыканскага мястэчка Панкстона (штат Пенсільванія) «прадказаў», што вясна ў ЗША прыйдзе не хутка.

Падобны метэапрагноз далі яшчэ некалькі «калегаў» Філа — канадскія суркі Бартан Вілі і Шубе-накадзі Сам, а таксама суркі Баль-чак Білі.



У Мінску, як і Маскве, традыцыйна падтрымаць не ўдалося — у мясцовых заапарках няма суроку. А ў Ніжнім Ноўгарадзе гэтыя жывёлы існуюць, аднак заатэхнікі вывзвалі іх ад прагнозных абаяжак.

СКАНДАЛ З ТРЭНЭРАМ ЦІХАНА ПРАЦЯГВАЕЦЦА

Пасада, на якую збіраўся С. Літвінаў у расійскую зборную, занятая

Днямі сродкі масавай інфармацыі распаўсюдзілі паведамленне пра тое, што трэнер вядомага беларускага кідалніка молата Івана Ціхана расійскі спецыяліст Сяргей Літвінаў пакідае Беларусь.

У той жа час намеснік міністра спорту і турызму Дамітрый Шычко пракаментаваў сітуацыю наступным чынам: «Мы дзейнічаем у адпаведнасці з міжнароднымі стандартамі, у прыватнасці, з антыдапінгавым кодэксам, дзе сказана, што ў выпадку знаходжання ў спартсменаў допінгу іх фінансаванне спыняецца.

Пакуль рашэння міжнароднага федэрацыі лёгкай атлетыкі аб дыскваліфікацыі беларускага кідалніка молата Івана Ціхана ўжо складзена, але могуць быць і дапаўненні. Механізм ужо залучаны. На кожнага са спартсменаў складзена па восемдзесяць замежных экспертаў (з Англіі, Аўстрыі, Галандыі, Расіі) і два беларускія.

Акрамя таго, Сяргей Літвінаў расказаў, што знайшоў месца працы ў расійскай зборнай, куды яго запрасілі на месца старшага трэнера. Аднак ва Усерасійскай федэрацыі лёгкай атлетыкі нам гату інфармацыю не пацвердзілі. Былы за тое, паведамілі, што на пасаду старшага трэнера зборнай па штурханых у мінулы год пяціці прызначаны Вадзім Херсонцаў (вядомы расійскі спартсмен, які, дарэчы, таксама як і Літвінаў, займаўся кіданнем молата).

Алена АУЧЫННІКАВА.

Рух грамадскага транспарту ў Мінску ў раёне вуліцы Ціміразева зменіцца з 9 лютага

У Мінску ў сувязі з правядзеннем капітальнага рамонтнага работ на вуліцы Ціміразева (на ўчастку ад вул. Радужнай да вул. Нарчанскай) з 9 лютага 2009 года і да завяршэння рамонтных работ зменіцца трасы гарадскіх і прыгарадных аўтобусных маршрутаў.

Рух аўтобусаў маршруту № 11 «Сухарава-6 — ДС Вяснянка» арганізуецца па пр. Пушкіна, вул. Ціміразева, мясцовым праездзе, вул. Л. Украіні, вул. Радужнай, пр. Пераможаў, вул. Нарчанскай і асобных напрамках.

Нарчанскай, вул. Ціміразева ў абодвух напрамках. Рух аўтобусаў маршруту № 555 «ДС Серабранка — ГЦ Ждановічы» — па вул. Ціміразева, вул. Арлоўскай, пр. Пераможаў, вул. Нарчанскай, вул. Ціміразева ў абодвух напрамках.

На хвалі СТАМІЛІСЯ СЯДЗЕЦЬ ЗА СТАЛОМ ЦІ СТАЯЦЬ ЗА СТАНКОМ?



ВЫТВОРЧАЯ ГІМНАСТЫКА!

Усё новае ў большасці выпадкаў — гэта як след забытае старае. Падобнае сцвярджэнне справядлівае і ў дачыненні да вытворчай гімнастыкі, якая калісьці была абавязковым элементом у рэжыме дня розных прадпрыемстваў, а потым знікла з далагляду.

Як паведаміла прэс-служба Белтэлерадыёкампаніі, праект стартаваў на Першым канале Беларускага радыё 2 лютага. Вядзе праграму вопытны інструктар па фітнесе Волга Шайгойка (дарэчы, яна ж зарадае слухачоў бадзёрскаю з папулярнай «Ранішняй гімнастыкай», якая выходзіць на радыё штодня ў 6.28).

Некалькі практыкаванняў, якія прапануе «5 хвілін здароўя»: 1. Стоячы. Рукі на патыліцы, счэпленыя ў замок. Адстаўляючы адну нагу ўбок, рукі развесці ў бакі, потым вярнуцца ў зыходнае становішча, паўтарыць з другой нагой.

Вікторыя ЦЕЛШУК.

На слыху АХВАРЫ АДНАГО ЗЛачынцы

У вёсцы Пацеўшчына, што ў Мінскай раёне, затрыманы мужчына, якога падзраюць у збойстве жанчыны і нанясенні раненняў брату з сястрой.

Паводле звестак упраўлення інфармацыі і грамадскай сувязі МУС, у згаданай вёсцы ў доме 50-гадовага мужчыны з нажавымі раненнямі былі знойдзены гаспадар і яго 43-гадовая сястра: пацярпелыя змешчаны ў бальніцу. Тут жа знаходзілася і цела нежывой 35-гадовай аднавяскоўкі пацярпелых.

Ігар ГРЫШЫН. НОЖ У СРЦА 1 лютага ўвечары ў кватэры жылгога дома ў горадзе Шклове знойдзена цела 30-гадовага мужчыны з ранай у вобласці сэрца. Жонка мужчыны, якой 28 гадоў, праверзіла і напісала яўку з павіннай. П'яная сварка ў праблемнай сям'і завяршылася трагедыяй. Пракуратура Шклоўскага раёна распачала крымінальную справу: маладая жанчына, якая мае 9-гадовага сына, абвінавачваецца ў збойстве мужа.

Алена КАЗЛОВА.

ОАО «УПРАВЛЕНИЕ МЕХАНИЗАЦИИ № 91» извещает своих акционеров, что очередное собрание акционеров состоится 5 марта 2009 года в 10 часов по адресу: г. Минск, ул. Комсомольская, 11.

ОТКРЫТОЕ АКЦИОНЕРНОЕ ОБЩЕСТВО «ЦЕНТРОЭНЕРГОМОНТАЖ» проводит 6 марта 2009 года очередное общее собрание акционеров с повесткой дня: 1. О финансово-хозяйственной деятельности Общества в 2008 году и основных направлениях деятельности Общества в 2009 году.

УП «МИНСКИЙ ГОРОДСКОЙ ЦЕНТР НЕДВИЖИМОСТИ» 25 февраля 2009 г. проводит открытый аукцион № 01-А-09 на право заключения договоров аренды земельных участков. Вид аукциона: открытый (на повышение цены продажи). Предмет аукциона: право заключения договора аренды земельного участка.

САМАЕ ГАЛОЎНАЕ Ў КРЫЗІСНАЙ СІТУАЦЫІ — ВЯРНУЦЬ ГРОШЫ Ў АБАРАЧЭННЕ

На семінары, які прайшоў у сценах Беларускага аграрнага тэхнічнага ўніверсітэта, узнімалася адно з самых набалелых для беларусаў пытанняў — як з найменшымі выдаткамі выйсці з сусветнага крызісу.

— Фінансавы крызіс закрэўнуў і беларускую эканоміку, — канстатаваў дэпутат Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь **Вадзім ПАЛОЎ**. — Больш за ўсё ён адбываецца на, як бы гэта дзіўна, не гучала, эканамічна развітых, моцных гаспадарках. Для тых жа кіраўнікоў, якія і ў стабільных умовах не ўмеюць працаваць, крызіс манна нябесная: ва ўсіх сваіх хранічных праблемах можна смела спаслацца на крызіс. Але ад гэтага, напэва, ні ў кэсе прадпрыемства не прыбавіцца, ні аплата працы работніка не павялічыцца.

У цэлым мінулы год нам удалося завяршыць паспяхова. З 19 найважнейшых прэгнозных паказчыкаў забяспечана выкананне 17, што сведчыць аб тым, што эканоміка Беларусь мае пэўны запас трываласці і ўстойлівасці. Але сярэд гэтых паказчыкаў не выкананы самы галоўны — гандлёвы баланс мае адмоўнае сальда. Ё складае 5,9 млрд долараў. Гэта сведчыць пра тое, што нашы вытворцы (гэта не адносіцца да кожнага прад-

прыемства, ці ў цэлым да аграрнай галіны) не ўмеюць працаваць, бо доля імпарту ў агульным аб'ёме валавога ўнутранага прадукту перавышае экспарт.

— Сярэдня, на сёння мы завозім больш, чым прадаём, — падтрымаў Вадзіма Аляксандравіна генеральны дырэктар ННЦ па зямляробстве **НАН Беларусі Фёдар ПРЫВАЛАЎ**. — Возьмем да прыкладу, традыцыйны беларускі прадукт — бульбу. Мы нават і не заўважваем, як «другі хлеб» айчынай вытворчасці выцяняецца на прылаўках крамаў імпартным.

— Нам трэба імкнуцца, каб экспарт меў перавагу над імпартам прадукцыі, — працігнуў сваю думку Вадзім Палоў. — Для дасягнення гэтай задачы неабходна абмежаваць спажыванне замежнай валюты і скараціць знешнія запасы чужыны. Іншымі словамі, імпартваць толькі самы неабходны тавар. У кастрычніку ў Беларусь увезлі ў 1,6 раза (а ў лістападзе ў 2,5 раза) больш легкавых аўтамабіляў, чым у верасні. А вось абсталяванне для медыцынскіх устаноў не змаглі закупіць, бо не хапіла грошай... Проблема існуе. І каб яе вырашыць, трэба, на мой погляд, пераходзіць на ручное ўзроўняванне гандлёвых працэсаў.

З улікам патрабаванняў Міжнароднага валантовага фонду прынята рашэнне аб бездэфіцытным бюджэце. Трэба перагледзець і магчыма ўрэзаць інвестыцыйныя праграмы, якія не з'яўляюцца першачарговымі. Але ні ў якім разе,

нават у апошняю чаргу, не чапаць сацыяльныя праграмы.

Сёння кожнаму кіраўніку трэба зразумець, што самае галоўнае ў крызіснай сітуацыі — вярнуць грошы ў абарачэнне. Разлічваць, што банк дастаць крэдыт, не выпадае. Інвеставаць будуць толькі тая аб'екты, якія дзельчыць ва ўмовах гэтага крызісу стварыць новую вытворчасць, якая, у сваю чаргу, стане ў перспектыве лакаматывам, які будзе прасоўваюць эканоміку наперад. Нічога не застаецца, як разлічваць толькі на свае рэсурсы, шукаць новыя шляхі рэалізацыі ўласнай прадукцыі. Магчыма, мэтазгодна нават спыніць на нейкі час выпуск неапатрабаванага від прадукцыі, а грошывая і людскія рэсурсы накіраваць на выпуск той прадукцыі, якая мае развіццё рынку збыту.

Кіраўнікам прадпрыемстваў, якія займаюцца экспартам прадукцыі, будзе ў сваю чаргу аказана падтрымка. Аплата працы будзе вызначана ў залежнасці ад вынікаў працы на ўзроўні кіраўнікоў. Гэта павінна развязаць ініцыятыву кіраўнікам у пошукх рэсурсаў збыту.

— Аграрна-мэсловае комплекс вырабляе прадукцыю на суму каля 7 трлн рублёў, у той жа час атрымае надзею больш як 3 трлн рублёў дзяржаўнай дапамогі, — кажаў дэпутат **Інстытута павышэння кваліфікацыі перападрыхтоўкі кадраў аграрна-мэсловага комплексу іван ШАКОЛА**. — Але ні адзін від прадукцыі ў нас не з'яўляецца канкурэнтаздольным.

— Перад кожным прадпрыемствам стаіць задача — рэзка ска-

рачаць выдаткі на вытворчасць прадукцыі, — лічыць Вадзім Палоў. — Бо, нягледзячы на тое, што плавнавы паказчыкі мы выконваем, на адзінку прадукцыі мы страчваем, у 2-3 разы больш рэсурсаў, чым страчвае Еўропа. І пакуль мы будзем столькі страчваць, ніколі наша прадукцыя не будзе канкурэнтаздольнай.

Рэцэптам паслеў у гэтым напрамку падзяліўся генеральны дырэктар ААТ «Белважелез» **Камільяра ААТ Юры МАРОЗ**. Да слова, рэнтабельнасць яго гаспадаркі на сёння складае 21 працэнт, прыбытак — 17,5 млрд рублёў, сярэдняя зарплата — 1 млн 50 тыс. рублёў.

— За 7 гадоў вытворчасць мяса павялічылі ў 2,4 раза, спажыванне энэргасурсаў паменшлі ў 5,5 раза, а газу — у 10 разоў. Скажаць, нерэальна? Я таксама спачатку так думаў (*усміхаецца*). Мой асноўны прынцып работы заснаваны на змяненні ракурсу думак кожнага работніка. За-гадчыца фермы **кожны тыдзень на планёрцы дакладвае не пра тое, колькі яна дадала малака за тыдзень, а пра тое, колькі прадала і на якую суму, на якую суму за гэты час зрасходвала кармоў, колькі электраэнергіі эканаміла. Мясце цікавіць толькі прыбытак. Я ўвёў да перакананні, што людзей трэба вярнуць да дзяржавы, тады яны і з'я-**

Надзея ДРЫЛА.

КРЫЗІС: час «аздараўлення»?

Днямі ў Мінску адбылася пазнапавана сустрэча дырэктараў асноўных кадравых агенцтваў і кансалтынгавых кампаній аб'яднання «ДОКА». Вядучы спецыялісты па падборы персаналу абмяркоўвалі сённяшні стан беларускага рынку працы і ўплыў крызісу на баланс «попыт-прапанова».

Падчас сустрэчы было адзначана, што, акрамя відэавочных міну-саў, крызіс, несумненна, нясе ў сабе і некаторыя плюсы. Напрыклад, крызіс — гэта час «аздараўлення», «чышчэння» кампаній, бо ў такі перыяд уважліва пераглядаецца склад персаналу і пераразмяр-коўваюцца функцыі супрацоўнікаў (штат пазбываецца ад «баласту», адбываецца ратацыя і г.д.), скрупулёзна аналізуецца велічыня зарплат (уразаюцца неапраўдана высокія заробкі, захоўваюцца з прычынам на наступнае павышэнне абгрунтаваныя стаўкі і г.д.), аптымі-зуюцца бізнес-працэсы і г.д.

Акрамя таго, існуюць цэлыя галіны, для якіх крызіс з'яўляецца найбольш спрыяльнай умовай для развіцця. «Так, напрыклад, за кошт таго, што з цэнтралізаванага гандлю па некаторых прычынах знікла дзіцячае харчаванне, попыт на яго ў гандлёвых пунктах малага і сярэдняга бізнесу і інтэрнэт-крамах узрос у разы, акрамя таго, на гра-даны тавар падняліся цэны. Гэта стварыла не толькі патрэбу ў да-датковых работніках, але і магчымасць іх наймаць», — тлумачыць **Святлана КАРАСЦЯЛЁВА, дырэктар кадравага агенцтва «Квад-рат»**. Таксама ядрэна адчуваецца сьбе кампаніі, якія займаюцца сэрвісным абслугоўваннем бытавой тэхнікі: шквал замоваў (а значыць, патрэба ў адлаведных пасадах) абумоўлены тым, што сёння людзі сталі менш купляць новай бытавой тэхнікі і аддаюць замест гэтага перавагу рамонту старой.

Да таго ж было абзначана, што попыт на спецыялістаў, які рэзка знізіўся ў леташнім лістападзе, крыху выраўняўся ў снежні, а ў студзені 2009 года прадэманстравалі стабільны рост і нават дасягнулі ўзроўню, аналагічнага ўзроўню студзеня 2008 года. Акрамя таго, аналіз 10 папярэдніх гадоў — з часу крызісу 1998 года — дазваляе лічыць «зацішша», якое назіраецца на рынку працы, зусім не вынікам крызісу, а проста праявай сезоннасці, бо сённяшняе становішча, у прынцыпе, адпавядае становішчу на кадравым рынку ў снежня-студзені ў мінулыя гады.

Сярод агульных тэндэнцый была названа і большая патрабаваль-насць працадаўцаў. Сёння яны скрупулёзна вывараюць кожны радок заяўленай ім вакансіі і настойваюць на няхілух прычынах знікла ўсіх сваіх пакаданняў да кандыдата — адносна яго кваліфікацыі, адука-цыі, вопыту працы і г.д. Кампаніі стараюцца адсочваць вынікі працы кандыдата на папярэднім месцы, больш педантычна ставяцца да збо-ру рэкамендацый і г.д.

Тым не менш, нягледзячы на большыя патрабаванні, на рынку назіраецца агульнае зніжэнне заробатнай платы: у сярэднім ад 20% (праславуць ўзровень падзення долара) да 50% (той парог, паля перавышэння якога людзі проста адмовяцца працаваць).

І, безумоўна, у параўнанні з дакрызісным перыядам на рынку пра-цы значна, у некалькі разоў, павялічылася колькасць кандыдатаў, якія шукаюць працу.

Вызначаны памер утрымання з наймальнікам сродкаў для забеспячэння звычайнай выплаты зарплаты

Пры разліку сродкаў, што падлягаюць першачарговым пералі-чэнню плацэджаў на пагажэнне запаванансці па заробатнай пла-це, наймальнік павінны браніраваць у разліку на аднаго работніка **Вг384 тыс. 830**. Аб гэтым паведамілі ў Міністэрстве працы і сацы-яльнай абароны Беларусі. Нарматыву прымяняецца з 1 лютага го-тага года.

БЕЛТА.

Дарчцы ШКОЛЬНЫЯ НАСТАЎНІКІ ДАЧАКАЛІСЯ ПАВЫШЭННЯ ЗАРОБКАЎ

З 1 студзеня 2009 года тарыфныя аклады школьных настаўнікаў павялічыліся на 5 пра-цэнтаў. Адпаведнае рашэнне ўтрымліваецца ў пастанове ўрада «Аб некаторых пытаннях аплаты працы работнікаў устаноў адукацыі» **№ 86 ад 26 студзеня 2009 года.**

— Гэта пастанова прымаўся ў адпаведнасці з Дэкрэтам Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь «Аб асо-бных пытаннях агульнай сярэдняй адукацыі» і Праграмай развіцця сістэмы дашкольнай адукацыі ў Рэспубліцы Беларусь, — каментуе доўгачаканую па-дзею старшыня Цэнтральнага камітэта Беларускага прафсаюза работнікаў адукацыі і навукі Аляксандр Бойка. — Абодва гэтых дакумэнты прадугледжвалі павышэнне заробатных плат пэўным катэгорыям работнікаў. Аднак вярта прызначыць, што іх распра-цаўка і завяржэнне прайшлі ў кроку іншых экан-амічных умовах. Не буду таяць, што галіновы праф-саюз разлічваў на больш істотнае павышэнне за-робкаў педагогаў. Падчас абмеркавання называ-ліся розныя лічбы, тым не менш мы ўдзячыны, што нават у цяперашняй няпростай сітуацыі беларускі ўрад з упарываў на сусветны фінансавы крызіс усё ж такі знайшоў магчымасці для павышэння за-робкаў педагогаў.

З 1 студзеня тарыфныя аклады былі павышаны на 5 працэнтаў педагогічным работнікам агульна-адукацыйных устаноў, спецыяльных устаноў аду-кацыі, устаноў, якія забяспечваюць атрыманне да-школьнай, професійна-тэхнічнай і сярэдняй спецы-яльнай адукацыі, а таксама педагогам Рэспублі-канскага цэнтра рэабілітацыі дзяцей дашкольнага ўзросту з парушэннямі слыху. Выключэнне скла-лі толькі майстры вытворчага навучання і выкладчыкі прадметнаў (дасцыплін) професійнага і кампанентна ўстаноў професійна-тэхнічнай і сярэдняй спецыяль-най адукацыі, паколькі ім заробкі былі павялічаны раней.

Таксама адбылося павышэнне тарыфных акла-даў (ставак) памочнікам выхавальнікаў, якія не тры-паюць у катэгорыю педагогічных работнікаў, а так-сама памочнікам выхавальнікаў, якія працуюць у Рэспубліканскім Цэнтры рэабілітацыі дзяцей да-школьнага ўзросту з парушэннямі слыху.

Надзея НІКАЛАЕВА.



Фота Тэмпэ ФАМІНА

Уладзімір ШЧЭРБА: «ДЛЯ ПЕДАГОГАЎ ВЕЛЬМІ ВАЖНАЕ І МАРАЛЬНАЕ СТЫМУЛЯВАННЕ...»

Як паведамілі ў сваім справядным дакладзе на выніковай калегіі Камітэта па адукацыі Мінгарвыканкама яго старшыня Уладзімір ШЧЭРБА, задачы камітэта было захаваць у горадзе магчымасць для варыятыўнага навучання, выкарстанне дасягнен-няў і вопыту профільнай школы, а таксама школ з ухіламі для развіцця інтэлектуальных і творчых здольнасцяў дзяцей.

— Нам гэта удалося, — падкрэ-сліў Уладзімір Шчэрба. — Для дзя-цей з павышанай матывацыі да навучання былі адкрыты дзве но-выя гімназіі, ў горадзе пачалі функ-цыянаваць рэсурсныя цэнтры па розных прадметных абласцях, пра-цягвае пашырацца сетка між-школьных факультатываў, для адо-раных дзяцей у час канікулаў пра-вядзіцца вучэбна-трывоаваыя зборы на базе аздараўленчых ла-гераў.

Рэйтынг вучэбных дасягненняў навучэнцаў мінскіх школ застаец-

«У сярэднім сталіныя ўстановы дашкольнай адукацыі перагружаны на 7 працэнтаў.»

лова ўсіх абітурыентаў, якія на-бралі летас на тэсціраванні 100 балаў, з'яўляюцца выха-ванцамі мінскіх гімназіяў і школ. Па выніках рэспубліканскіх алімпі-яд 2008 года, дыпломамі перамож-цаў былі ўзнагароджаны 133 прад-стаўнікі сталіцы і 10 — пахвальныя ім вудкамі. А 24 сталічныя школы-нікі сталі прызёрамі міжнародных інтэлектуальных спаборніцтваў. Увогуле на працягу 8 апошніх га-доў каманда сталічных школьнікаў стабільна лідзіруе на рэспублікан-скіх прадметных алімпіадах.

Летас у сталіцы былі ажыццё-лены новыя крокі па стварэнні вы-сокатэхналагічнага адукацыйнага асяроддзя: усталяванне гарадскога ГТР-сервера дазволіла стварыць агульнагарадскую сістэму дыстан-цыйнага навучання вучняў і педаго-гаў у карпаратыўнай сетцы, акрамя таго ў горадзе ўкраініцы сістэму ды-станцыйнага навучання «Праметей» для павышэння кваліфікацыі педа-гагаў і правядзення прадметных ін-тэрнэт-алімпіяд для школьнікаў. З'я-віліся таксама новыя тэхнічныя срод-кі навучання: сістэмы інтэрактыўна-га аптыяння, мабільныя камп'ютар-ныя класы камбінаваныя прызна-чэння і іншае абсталяванне.

У 2008 годзе ў сувязі з пераход-дам на новы тыпавы вучэбны план у сталіцы ўзнікла праблема вызва-лення кадраў, асабліва настаўнікаў замежных моў, сусветнай мастац-кай культуры, музыкі і вышлячэн-нага мастацтва.

Але Камітэт і яго арганізатары на-прававы аддзел здолелі ўтры-маць сітуацыю пад кантролем, пе-размеркаваўшы вучэбную на-грузку, аб прапанаваныя праца-адваданне па іншай педагагічнай спецыяльнасці. Такім чынам нам удалося не толькі захаваць нашы педагагічныя кадры, але і не да-

Людзі НАВУЧЫЛІСЯ ПЕРААДОЛЬВАЦЬ КРЫЗІСЫ

Пра гэта сведчыць гісторыя фінансавых панік і крызісаў, эканамічных сусветных дэпрэсій за апошнія 200 гадоў.

Вельмі часта эканамісты і палітыкі параўноўваюць цяперашні фінансавы крызіс з моцнай буряй нахалт тар-нада. Як і ў жывой прыродзе тарнада ўзнікаюць з пастаянай перыядычнас-цю, так і эканамічныя крызісы такса-ма адбываюцца рэгулярна. Адрознен-не ў тым, што тарнада — гэта стыхія, а эканамічныя крызісы — вынік дзей-насці чалавека.

Для лепшага разумення сённяшняй сітуацыі ў глабальнай эканоміцы зазір-нем у мінулае папярэдніх буйных бір-жавых панік і фінансавых крызісаў. Пер-шым значным крызісам лічыцца паніка, якая ўзнікла яшчэ ў 1797 годзе. Яна доў-жылася тры гады і закранула ў асноў-ным гандаль і нерухомую маёмасць.

Наступны фінансавы крызіс здарыў-ся ў 1819 годзе і поўнасцю вычарпаў ё-сць толькі праз пяць гадоў. У эканамі-чнай гісторыі ён пакінуў след як бяз-літасны знішчальнік банкаў.

Чарговая грашовая паніка здары-лася ў 1837 годзе, суправаджалася таксама банкруцтвамі банкаў, крахам нацыянальных валют і закончылася праз шэсць гадоў.

Наступны фінансавы крызіс адбыў-ся праз дваццаць гадоў. За тры гады ён моцна пашкуматаў чыгучні і ўла-дальнікаў нерухомасці.

Першая эканамічная дэпрэсія рым-нула ў 1873 годзе і працягвалася аж 23 гады, нягледзячы на адначасовы ўздым эканомікі ў асобных краінах.

Потым была яшчэ парачка крызісаў 1893—1896 і 1907—1908 гадоў. Яны нібы сталі рэмініскай перад першым глабальным сусветным фінансавым эканамічным крызісам, які ўвайшоў у гісторыю пад назвай Вялікая дэпрэсія 1929—1939 гадоў. Ён ударыў па эканоміцы, як кажучы, па поўнай прагра-ме: абсалютны крах фондавай біржы, банкруцтва банкаў, фірмаў, гандле-выя войны, нябачанае дагэтуль бес-працоўе і г.д.

Першы нафтавы крызіс (1973—1975) выклікаў небывалы рост цэнаў на нафту — яны падскочылі тады аж у чатыры разы — і вялікую інфляцыю.

Крызіс, які пачаўся ў 1987 годзе, яшчэ называюць доларавым крызі-сам. За яго чатыры гады моцна пацяр-пелі ўладальнікі гандлёвага бізнесу, спекулянты нерухомасцю і г.д. Потым былі яшчэ два крызісы, якія з'яўтава-лі глебу для мінулагадня іпатэчна-га земляросту ў ЗША. Хвалі ад яго і выклікалі цяперашні сусветны фінан-савы крызіс, які, на погляд спецыялі-стаў, лепш параўноўваць з крызісамі 1907 і 1929 гадоў.

Падрыхтаваў Леанід ТУГАРЫН.

Жыллё 43 тыс. кватэр — для чаргавікоў

Паводле апошніх звестак Мінэканомікі, летас у Беларусі ўведзена ў эксплуата-цыю 5146,7 тысяч квадратных метраў агульнай плошчы жылых дамоў, што скла-ла 99 працэнтаў да прадугледжанага за-дання на год (5200 тысяч кв.м.).

У Міністэрстве адзначаюць, што ў параўнанні з 2007 годам увод у дзеянне жылля павялічыўся на 481,6 тысячы квадратных метраў, ці на 10,3 працэнта. Між іншым, для грамадзян, якія стая-лі на ўліку асобаў з патрэбамі ў паліяванні жыл-ных умоў, у 2008 годзе пабудавана каля 43 тысяч кватэр агульнай плошчай 3116,4 тысяч квадратных метраў, ці 60,6 працэнта ад агуль-нага ўводу па рэспубліцы. А што датычыцца жа-давога задання па ўводзе ў эксплуатацыю жи-

лых памяшканняў сацыяльнага карыстання, для шматдзетных сем'яў і адсялення грамадзян, што пражываюць у старых і аварыйных жылых дамах, то яго выканана.

У Мінэканомікі ўдакладнілі, што ў сельскіх на-селеных пунктах і малых гарадскіх пасяленнях лет-ас пабудавана 1959 тысячы квадратных мет-раў жылля, ці 101,3 працэнта да ўзроўню 2007 года. Пры гэтым усімі абласцямі было забяспе-чана жылля грамадзян. Асноўнымі ж крыніцамі фінансавання жыллёвага будаўніцтва ў мінулым годзе заставаліся ўласныя сродкі насельніцтва і крэдытны банкаў: адпаведна 46,4 і 42,9 працэнта агульнага аб'ёму ўводу ў дзеянне агульнай пло-шчы жылых дамоў.

Ігар ГРЫШЫН.

Ільготы «выратавалі» транспартнікаў

На пасяджэнні калегіі міністр транспарту і камунікацыі абазначыў перад транспартнікамі самую галоўную задачу на 2009 год — гэта пры-цягненне ў галіну інвестыцый, прычым не ўлас-ных ці дзяржаўных, а прыватных і замежных. У 2008 годзе, дарчы, план па інвестыцыях не быў выкананы: іх рост склаў 10% замест запла-наваных 20-ці. Уладзімір Сасноўскі рассту-мачвае гэта нізкім узроўнем рэнтабельнасці транспарту, хіба за выключэннем чыгуначна-га. Для таго, каб выканаць план на 2009 год у 23% росту інвестыцый, транспартным прад-прыемствам давядзецца вельмі пастарацца.

Бо, напрыклад, банкі, які паскардзіўся на кале-гіі дырэктар РАТУП «Віцебскаблўаўтатранс» Аляксандр Семянюк, якія летась давалі крэды-ты пад інвестыцыі пад 5—10%, сёлета ўзнілі планку да 20—25%.

Цікавая сітуацыя склалася летас у сферы па-сажырскіх перавазак. Нягледзячы на тое, што іх аб'ём знізіўся на 14%, выручка і даходы прад-прыемстваў узраслі. І прычым заслугі транспарт-нікаў тут няма: гэтая сітуацыя растлумачваецца аднаеннай ільгот у 2008 годзе. Гэта значыць, лю-дзі сталі ездзіць меней, а плаціць — болей. У сувязі з гэтым цікава, як транспартнікі будуць выконваць заданне на 2009 год па расце дахо-даў на 10%, бо новай адмены ільгот не прада-бачыцца.

Яшчэ адзін цікавы не вельмі прости момант у транспартнай галіне — гэта прыняцце рашэн-ня аб усталяванні стаўкі пошліны ў 0% на ўвоз у рэспубліку аўтамабіляў для міжнародных пера-возак стандарту ЕўРА-5 на 9 месяцаў. Мэтазгод-насць такога рашэння міністр транспарту і ка-мунікацыі тлумачыць жаданнем далей развіваць міжнародныя перавозкі.

Сёння рашэнне ўрада аб прадастаўленні на 2009 год нульвай стаўкі па ўвозе аўтамабіляў,

якія адпавядаюць стандартам ЕўРА-5, яшчэ не прынятае з улікам таго, што МА3 заявіў аб на-ладжанні выпуску аўтамабіляў такіх стандартаў. Безумоўна, гэта будзе вывучана дадаткова ва ўрадзе. Мы ўсё ж прапануем увесці яшчэ на 2009 год нульваю стаўку па ЕўРА-5, бо МА3 упершы-ню пераходзіць на такія стандарты.

У прынцыпе, пазіцыя Мінтранса зразумелая, бо выканаць свае планы па экспарте паслуг і развіцці міжнародных перавазак — іх прамы аб-язвак. З другога боку, ёсць праграма імпартна-замішчэння, і па ёй было б проста нелагічна не падтрымаць айчынную вытворцу аўтамабіляў. Натуральна, што ініцыятыву Мінтранса не пад-трымлівае Мінскі аўтамабільны завод. Там ужо выплывае машына МА3-5440Е9, якая цяпер праходзіць сертыфікацыю. Канвеерны яе выпуск для Беларусі можа пачацца ўжо ў сакавіку. Пра свой погляд на сітуацыю расказаў ва ўпраўлен-ні продажамі грузавой тэхнікі МА3а:

— Тут персякаюцца інтарэсы не толькі МА-3а, але і краіны ў цэлым. Да таго ж цяпер рас-працоўваецца праект па уніфікацыі мытных пошлін за Расіяй, а там на сёння на машыны класа ЕўРА-5 яна складае 5%, суднасна, на-ша ўжо не можа застацца нульвай. Апроч та-го, Расійская Федэрацыя плануе павялічыць пошліну да 15% і мы таксама на гэта звярта-ем увагу. Машын класа ЕўРА-5 у 2009 годзе мы можам выпусціць арэнчэнаваца каля 1000. У нас ёсць яшчэ такі пратакол даручэн-ня, дзе ўказана наступнае: Міністэрству транс-парту, сумесна з Міністэрствам прамысловасці і РПТ — МА3 — укладніць план закупкі на 2009 год аўтамабільнай тэхнікі МА3 узроўню ЕўРА-5 у колькасці не менш за 500 адзінак для аргані-зацыі, што здзяйсняюць міжнародныя аўтама-більныя перавозкі...

Павел БЕРАСНЕЎ.

Энергабяспека ў тандэме Парламенцкі дзёнік

Старшыня Савета Рэспублікі Барыс Батура па-ведаміў падчас сустрэчы з паслом Арменіі ў Бе-ларусі Алегам Есанянам, што пасяджэнне міжпа-рламенцкай камісіі па супрацоўніцтве дзюэк краін рэспубліку аўтамабіляў для міжнародных пера-возак стандарту ЕўРА-5 на 9 месяцаў. Мэтазгод-насць такога рашэння міністр транспарту і ка-мунікацыі тлумачыць жаданнем далей развіваць міжнародныя перавозкі.

Сёння рашэнне ўрада аб прадастаўленні на 2009 год нульвай стаўкі па ўвозе аўтамабіляў,

Энергабяспека ў тандэме Парламенцкі дзёнік

для дзейнасці: «Як з боку Арменіі, так і з боку Беларусі магчыма павелічэнне паставак на знач-ным коле тавараў». Немалаважна і тое, што ся-род парламентарыяў ёсць шмат кіраўнікоў прад-прыемстваў — іх супрацоўніцтва магло б паспры-саць росту ўзаемнага гандля краін. Кіраўнік ды-пльмі ў сваю чаргу перадаў Б. Батуру запрашэнне кіраўніка парламента Арменіі зрабіць афіцыйны візіт у краіну.

Зоя ВАРАНЦОВА.

посіць сацыяльнай напружанасці, — заявіў кіраўнік сталічнай сістэ-мы адукацыі. — Увогуле можна ска-заць, што педагагічны калектыв гора-да збалансаваны сёння і ва ўзроставым, і ў професійным а-спектах. Аднак аперацыйнае закрыц-ца вакансій паказала, што мы не ў поўнай ступені вы-ладаем пытаннямі прагна-завання патрэбы ў тых ці іншых спецыялістах. У вы-ніку чаго нашы заяўкі не заўсёды адлістроўваюць аб'ектыўную рэчаіснасць. Вырасць праблему пла-нуем, па-першае, праз стварэнне ў Камітэце ў-праўлення адукацыі ад-міністрацый раёнаў, агуль-нага праўдзівага банка ва-кансій, які будзе пастаян-на абнаўляцца. Па-другое, плануем разам з педага-гічным ВНУ фарміраваць заказ на падрыхтоўку кад-раў на аснове доўгатэрмі-новага прагназавання раз-віцця гарадскога рынку педагагічнай працы.

Разам з тым Уладзімір Шчэрба прызнаў наяў-насць кадравых праблем практычна па ўсіх катэго-рыях работнікаў у да-школьных установах, а так

СКАНВОРД

Склаў Андрэй МІХАЙЛАЎ.

Сканворд з 15x15 сеткай і 15 пазіцыямі для адказаў. Уключае звесткі пра Фота 1, Фота 2, Фота 3, Фота 4, Фота 5 і Фота 6.

СПАДНІЦЫ Ў ГАРОШАК І ТУФЛІ З САРДЭЧКАМ

Шык-шок

Так, многія вытворцы шыкоўнага адзення прэт-а-партэ пацярпелі ад сумнай фінансавай сітуацыі. Глобальны крызіс не спрыяе росту аб'ёмаў продажу драгога адзення, аднак хіба могуць цяжка абставіны адбіць у модніц жадае быць моднымі? Тым больш, калі наперадзе — вясна!

Дзякуючы дызайнерам, якія прапануюць у сезоне вясна-лета 2009 забыцца на карычневы і чорны колеры ў тым жа аб'ёме. Усе фарбы, усе вядомыя і неверагодна адценні захапілі стваральнікаў «нажных калекцый» для сонечных і цёплых дзён. Ружовыя, блакітныя, фіялетавыя бацілёны на больш халодныя вясновыя дні, чырвоныя, жоўтыя, ізумрудныя туфлі ды балеткі — на цёплы час...

У адзенні па-ранейшаму многае, калі не ўсё, вырашае арнамент. Адным з папулярных вясновых прынтаў павінен стаць буйны і не вельмі гарошак. Класічны кропкам і гарошым дызайнерам надалі «новае дыханне». Цяпер гэты прынт не мае абмежаванняў ні па форме, ні па афарбоўцы. Буйныя яркія гарошыны і белыя колераў — Louis Vuitton, Valentino, DKNY. Каларыя фэрыя захапіла ADAM і Undercover. A Vivienne Westwood пакінула ад гарошым толькі контуры. Дарэчы, Vivien Westwood стварыла яркія пластыкавыя туфлі Jellies, якія сапраўды выклікаюць асацыяцыі з жэліявымі фігуркамі. Нездарма такі дэсэрт арыгінальна Вествуд прывяціла Дню ўсіх закаханых.



А каб гэта было зразумела без дадатковых каментарыяў, адкрытыя насок жыццядаснага твора былі ўпрыгожаны пластыкавым сэрцам. Навічка прапануе ў некалькіх каларавых варыянтах — ад жамчужна-шэрага да сонечнага жоўтага. На паказе туфлі былі падарызаны з пладзёнамі спадніцамі і «металічнымі» матэрыяламі.

Застаецца ў модзе і тэндэнцыя агаляння плячэй, грэчаскіх матываў і афрыканскіх настраёў. Афрыканскія матывы знайшлі шырокае адлюстраванне ў абутку, аксэсуарах і сумках Christian Dior.

У ліку іншых модных тэндэнцый наступнага сезона з'явіўся і трэнд з разнастайнымі выразамі. Асаблівае развіццё гэта тэма атрымала ў пляжнай модзе наступнага лета.

Падрыхтавала Святлана БАРЫСЕНКА.



Міжнародны год лёну

Харчова і сельскагаспадарчая Арганізацыя Аб'яднаных Нацый (ФАО) абвясціла пра пачатак Міжнароднага года прыродных валокнаў — 2009.

Для нашай краіны галоўнае прыроднае валокна — лён. Яму ў нас, як паведаміў кіраўнік дэпартаменту грамадскіх сувязяў прадстаўніцтва ААН у Мінску Віктар Радзівіноўскі, будзе прысвечана міжнародная канферэнцыя, на якой плануецца абмеркаваць перспектывы вырошчвання гэтай культуры ў Беларусі. Таксама адбудуцца конкурсы малюнкаў, вытвараюць срод школьнікаў і г. д. З нагоды Міжнароднага года ў розных краінах свету таксама пройдуць канферэнцыі, выставы і нават паказы мод. Сярод экзатычных для нас падзей — гэта, безумоўна, міжнародны саміт па махеры ў Паўднёва-Афрыканскай Рэспубліцы, а таксама творчы фест па валокнах у Паўднёвым Кентэрберы (Паўднёвая Зеландыя).

Мэта Года — звярнуць увагу жыхароў усіх кантынентаў на важную ролю баваўны, лёну, лляну, сітла і канопляў (пльнякі), а таксама поўцы, вярблюджай поўцы і поўцы ангорскага труса, і, вядома ж, кашміру. І такім чынам палепшыць у цэлым імідж гэтых і іншых валокнаў. Бо іх вытворчасць як расліннага, так і жывёльнага паходжання з'яўляецца важным сектарам сельскай гаспадаркі, які штогод прыносіць фермерам свету прыбыткі ў памеры каля 40 мільярдаў долараў ЗША. Прыродныя валокны калісьці валодалі стратэгічным эканамічным значэннем. Так, напрыклад, удзельнікі Брытаніі, які суцэльнай дзяржавай, быў звязаны з поўцамі і тэкстылем, а шэфіцтагодзімі адзіраўваў важную ролю ў міжнародным гандлі.

Калейніцы прыродных валокнаў, вядома, па-ранейшаму з'яўляецца баваўна. Гадавы аб'ём яе вытворчасці складае каля 25 мільярд тон. А ў нашым свеце штогод вырабляецца каля 30 мільярд тун прыродных валокнаў.

У Кітаі гэта баваўна, поўсцы, каноплі, сіталь, валокна рамы, шоўк, а ў Андах з асноўнымі поўсцамі альпака. Асноўнымі краінамі-вытворцамі джуў з'яўляюцца Індыя і Бангладэш.

Ляанід ТУГАРЫН.

Сёння: Сонца, Усход, Заход, Дзённым днём. Месяц: Першая квадра. Месяц у сузор'і Цяльца. Імяніны: Пр. Агні, Валяр'яна, Ільі, Максіма, Яўгена, К. Яны, Блажэя, Іпаліта.



Надвор'е на зямлі: Віцебск, Мінск, Магілёў, Гомель, Брэст, Гродна. Геамагнітная ўзрушанні: 23, 02, 20, 05, 17, 08, 14, 11 гаў. Абвясцілі: німа прыкметных геамагнітных узрушанняў, невялікія геамагнітныя узрушанні, малая геамагнітная бура.

У суседзяў: Варшава, Мінск, Рыга, Вільнюс, Масква, С. Пецярбург.

3 лютага

1411 год — завяршылася «Вялікая вайна», якую на працягу некалькіх гадоў (з 1409 года) вяло Польскае каралеўства разам з Вялікім Княствам Літоўскім супраць Тэўтонскага ордэна. У выніку перамогі ў Грунвальдскай бітве (1410) нямецкая экспансія на беларускія землі была спынена на 500 гадоў — да пачатку Першай сусветнай вайны. Армія ордэна фактычна перастала існаваць.

1919 год — прынята першая Канстытуцыя Беларусі.

«Вялікі вялікага чалавека выяўляецца ў тым, як ён глядзіць на маленікі людзей». Томас Карлейль (1795—1881), англійскі гісторык.

ВЕНІК

Венік (дзярчак, драпач, камель, карачун) — звычайная рэч хатняй гаспадаркі, прыдатная для таго, каб падмеціць падлогу, здавёны лічыцца носьбітам чароўнай сілы. З аднаго боку, венік выступаў абярэгам ад нячыстай сілы, а з другога, быў сродкам для наваднення суроўкаў і вядзьмарства (чаруціцтва). Гэту дваіццёва можна было б патлумачыць тым, што венік, як прадмет хатняга ўжытку, быў прызначаны для ачышчэння чалавечага жылга ад смецця і бруду. Але яго пастаяннае кантактаванне з гэтай «брыдотай» надзяляла яго адмоўнымі якасцямі.

Связь веніка (матлы) з нячыстай сілай і вядзьмарствам відавочная: на матле вядзьмаркі лёталі на шабаш у горы; менавіта матлой яны «забіралі» ураджай і «спавалі» карову; паміраючы, вядзьмарка перадавала веды і здольнасці сваёму спадкаемцу, аддаючы яму матлу; у казках ён пераўтвараўся ў матлу ці вены. Менавіта з дапамога старога веніка можна выклічаць розныя хваробы (асабліва бяссонніцу), спрэчкі і сваркі ў добра сям'і і г. д.

Незвычайна магнічным якасцямі валодае матла, якая выкарыстоўвалася ў пахавальным абрадзе, ці спецыяльна зробленая ў пэўныя дні: напрыклад, калыдны венік рабілі ў перыяд з Варварына дня да Раства Хрыстова; чарвяковы — ад Раства да Страсной пятніцы, а таксама напярэдні Даслени, перад 1 мая, у Івануў дзень, 12 жніўня і г. д.

Паўсюдна ведалі, што вязец венік у май — да нячыстай у хаце.

Связь веніка з нячыстай сілай дала падставу для ўзнікнення шматліка забаронаў і перасцярогаў, якія тычацца кантакту з венікам чалавека або хатняй жывёлы. Паўсюдна існавала забарона пераступаць праз венік (сабілавіць жарышым жанчынам і дзецям), наступіць на венік голымі нагамі. Парушэнне гэтай забароны прадзвігала чалавеку працяглае захворванне галавы, ног, скуры, цяжкія роды для жанчын і г. д. Карова, якая пераступіць праз венік, не будзе вяртацца дамоў і даваць малако, не зможа больш прыносіць прыплод.

Ад старэйшых малодшых перадавалася забарона быць венікам чалавека або жывёлы: той, каго паб'юць, будзе сухім і худым, як венік, будзе хварэць на каросту; дзіця пасля ўдару венікам спыніцца ў росце; дзівячынна не возьме шлюб; у жывёлы не будзе «плоду».

Ні ў якім разе не пачынаць падмыць венік, як ляжыць на дарозе — гэта магло прынесці ў хату беды, нячыстак і хваробы.

Славяне лічылі, што венік — прытулак дамавіка. На Палессі пры пераездзе ў новую хату бралі стары венік з сабой, кажучы, што «гаспадар да выйдзе нельга».

Шмат прыкмет у народнай культуры звязана з венікам: калі венік распусціўся — чакалі непрыемнасці; калі з веніка выпаў прут — да навны.

У хаце ніколі не мялі адразу некалькіх венікамі — дабраці і багацце дома «размецц» па розных кутках.

Аксана КАТОВІЧ, Янка КРЮК.

Усміхнёмся!

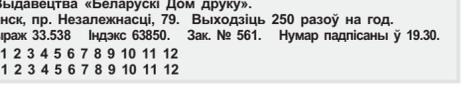
— Стаў у рабці ёй кампліменты, а яна мне — аплывуць.

— Ты што-небудзь непрыстойнае сказаў?

— Наогул маўчаў.

— А як жа ты тады кампліменты рабіў?

— Урочную.

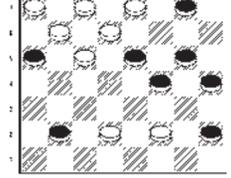


На спаборніцтвах па кулявой стральбе «золата» атрымаў Івануў, «срэбра» — Патрыў, «бронза» — Васільюў, а вось увесь свінец дастаў аменшчыку мішэнюў Сідаруў.

ШАШКІ

Пад рэдакцыяй майстра спорту Мікалая ГРУШЭУСКАГА.

ЗАДАННЕ № 11 Яго прапануе майстар ФМЖД з Мінска Віктар Шульга ў аўтарскім конкурсе-6:



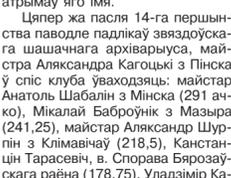
БЕЛЛЯ: a7, b6, c5, c7, d2, d6, e7, f2 (8). ЧОРНЫЯ: a5, b2, b8, d8, e5, f4, g5, g7, h2, h4 (10). Выйгрыш.

Тэрмін для адказаў традыцыйны — два тыдні. Накіроўвайце іх на адрас: 220013, г. Мінск, вуліца Б. Хмяльніцкага, 10-а, рэдакцыя газеты «Звязда», рубрыка «Шашкі».

КЛУБ МАТУСА У чэмпіянаце Беларусі па шашчанай кампазіцыі ў раздзеле «Задачы-100», пачынаючы з 1976 года, рубец у 100 заліковых ачкоў першым узяў майстар спорту СССР Пётр Матус (Мінск). Таму і заслужыў, каб гэты сімвалічны клуб атрымаў яго імя.

Цяпер жа пасля 14-га першынства паводле падлікаў звяздоўскага шашчаннага архіварыуса, майстра Александра Кагоўцы з Пінска ў спіс клуб уаходзіць: майстар Анатоль Шабалін з Мінска (291 ачко), Мікалай Баброўнік з Мазыра (241,25), майстар Александр Шурпін з Клімавічў (218,5), Канстанцін Тарасевіч, в. Спорва Бярозўскага раёна (178,75), Уладзімір Кажыяніч з Гомеля (177,5), майстар Дамітрый Сухарукаў з Мінска (175,75), сам П. Матус (157,5) і Г. Далідовіч, Мінск (113).

Пазнаёмся з адной з задач П. Матуса:



БЕЛЛЯ: 19, 20, 22, 34, 44, 45, дамки 13, 24, 29 (9). ЧОРНЫЯ: 1, 21, 32, 40, дамки 35, 49 (6).

Замкнуць простую чорны: 7 (12А) 22-18, 34-30, 2, 16, 49# А(29) 16 (40В) 34, 22-18, 16-2, 30#. Варыянт жа В(12) застаецца за вама ў рамках нашага бліца-43/3, пераможца якога таксама будзе ад-

1 лютага 2009 года споўнілася 50 гадоў Уладзіміру Андрэвічу ЧАРНЕВІЧУ, дырэктару аўтобусага парка № 2 г. Полацка.

Калектыў аўтапарка шчыра віншуе вас, паважаны Уладзімір Андрэвіч, з юбілеем. 50 — гэта далёка не вынарпальны ўзрост для таіх, як вы, руплівых і творчых асобў. Няхай час толькі множыць набыткі і кола верхніх сяброў. З нагоды юбілею жадаем вам далейшага плёну ў справах, ішчыся ў асабістым жыцці, моцнага здароўя.

Значыны. Задача была лепшай у 2-м чэмпіянаце СССР 1972 года.

Дарочы, цяпер Пётр Паўлавіч Матус — доктар фізіка-матэматычных навук, намеснік дырэктара Інстытута матэматыкі Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі.

РАШАЕМ, АДКАЗВАЕМ АУТАРСКІ КОНКУРС-6 (В. Шульга): №1. 1. fг3 сe5A 2. fд6 h.d2 3. сb8 d.f6 4. de7 f.d8 5. b14 6. f.b8x. A1... d.f6 2. сd8 a.c7 3. dg5! 4. f.b8 h.d2 5. b.d6 6. d.f5/h5x; № 2. 1. fe5 2. e.f4 3. e.f4 4. fe7 5. b.e1 6. ab4 7. e.f8x; № 3. 1. hg5 2. fe5 3. b.b6 4. сb2 5. ab2 6. hg3 7. g.c5 8. bc7 9. a.g7x; № 4. 1. e.f8 2. f.c1 3. cb2! 4. g.f4 5. h.f6 6. h.e1x.

БЛІЦ-42 № 2 (Г. Чаховіч). A1... e.e1 2. h.e3 3. fg4 4. сa3 5. a.e7 6. e.c7 7. h.c3 8. bc14#; № 3 (М. Грушўскі). 1. a.b4 2. ab2 3. e.d8 4. d.b7 5. f.g5 6. d.h6x; № 4 (В. Барушыл). 1. g.f8 2. fe6x.

100-ГАДОВАЯ ЗАДАЧА № 1714 (Л. Вітошкін). A8 (b2A) a7 (a1B) d4x. B(c1) e3 (b3C) h6, с1x. C(g3) h6, a5, g5x (a3) a7 (ab2) d4x.

На заданні конкурсу «Пагоў у доме»-5/9-12, аўтарскага-6/1-4, бліцаў-41/4-6 і 42/1-4 правільныя адказы даслалі: настайніца Марыя Яўгенаўна Лічко і яе вучні Дар'я Малашка, Аляксандр Рудкоўскы, Руслан Аль-Корані, Антон Жур, Яўген Казлоў, Аляксей і Аляксандр Яраховічы (в. Вазера Уздзенскага раёна), Аляксандра Каміскаў і А. Рогач (Вілейка), В. Танкаўш (в. Уздзевічы Клімавічўскага раёна), У. Сапаянчык (Рагачоў), А. Кіслы (Узда), І. Козел (в. Махнавічы Мазырскага раёна), І. Астроўскі (Мінск), К. Козел (в. Ласосна Гродзенскага раёна), М. Саўкін (п/а Суднікі Валожынскага раёна), А. Янчук (Каміянц), М. Трухан (в. М. Палост Салігорскага раёна), А. Шурын (Клімавічў), П. Шкльуду (Наваполацк), У. Бандарык (в. Лугавая Слабада Мінскага раёна), В. Голас (Любань), Д. Камчыцкі (Магілёў), Л. Вітошкін (Гомель), К. Барыль (Сяіслач), П. Кажанюк (в. Кашовічы Пінскага раёна), М. Стафановіч (Гродна), У. Рычка з Украіны (па электроннай пошце) і іншыя.

Сярод іх — Уладзімір Сяпжынскі ў міні-праблеме В. Варушылы (09.12.2008 г.) простую белы 11 паставіў на поле 44, а чорную 39 — на 17: 1. 6-1D 36:47D 2. 1-18! 47:50 3. 18:6 50:45 4. 6-1x. Выйшла надзірэнна варыяцыя.

КУБАК БЕЛАРУСІ Сёлета ў склад кожнай каманды ўваходзілі спартсмены па шашках-100 і 64. Кубак выйграў прадстаўнік СДЮШАР-11 г. Мінска міжнароднага громайства А. Валок, Я. Ватуцін, майстар Ю. Файнберг, першарадніца А. Каваленка і А. Барышава. Другі прыз заваляла зборная Рэспубліканскага цэнтра алімпійскай падрыхтоўкі па шахматах і шашках, трэці — горада Мар'іна Горка пад кіраўніцтвам міжнароднага громайстра В. Габрыяляна.

Сіла слова

ЯК ПАВОДЗІЛІ СЯБЕ ЗНАХАРЫ

Аснову магічнага лекавання складае народная медыцына, іншымі словамі, скупнасць больш ці менш этнаканаваных прыёмаў лячэння, вырабчаных за шматвяковы перыяд развіцця чалавецтва. Але да гэтых прыёмаў паступова далучаліся прымільныя магічныя ўяўленні, якія нават часткова перайначылі саму практыку лекавання і нарадзілі на «белы свет» ужо нерэальныя шарлатанска-знахарскія дзеянні. Нельга не ўспомніць і пра тое, што гэтая знахарская практыка выклікала мноства анімістычных персанажў-вобразў. Яны маглі ўяўляцца духамі, святымі, боскімі істотамі, самім Богам (Усвышшым).

Элементарныя прыёмы лячэння і самавылячэння існавалі ўжо ў старажытных людзей.

Нашым продкам быў вядомы і цалкам даступны даволі багаты і разнастайны набор лекавых сродкаў: у іх ліку розныя прылады, пераважкі, гарачыя («выпаровочныя») лазні, кровапусканні і г. д. Патрыярхальныя людзі прыкладвалі да ран тлуцц, тлуцшыны памёт, тоўнаю кару, высучаныя і перамолаты на драбныя парачкі паўзнуоў; да нарываў і пухлін — гарачы попель, пясок, ракушкі; у якасці кровапускальнага сродку ўжываліся малаведомыя нам зараз траўкі, дрэўныя вугалы, навушнік, гліна, жаноце малако і інш. Пра змяняючых ужокаў прымяняліся пераважкі, высмоктванне з раны, кровапусканне, цыркулярны надрэз скуры, прыпальванне і г. д.; пры рэўматызме і лаўаўных болях пускалі кроў, пры пераломах косяў накладвалі лубкі, абязвалі кароці ці іншымі матэрыяламі. Вядомы былі і розныя ўнутраныя сродкі — настойкі некаторых траў, раслін, кары; у якасці слабительнага ўжываліся мёд, касторавае масла, эўкаліптавае смала. Прымяняліся, вядома ж, і больш складаныя спосабы лячэння. Акушэрска дапамога была звычайнай справай старых жанчын. Больш за тое, многія з пералічаных сродкаў і спосабаў лячэння маюць аналагі ў сучаснай медыцынскай практыцы.

«Урачэбная» практыка знахара звычайна ўяўляе сабой пералічаныя прыёмы народнай медыцыны з чыста рытуальна-магічнымі дзеяннямі. Са сродкаў народнай медыцыны найбольш часта ўжываліся націранне хворага гарачым пелам, масаж, кровапусканне, выдаленне хворага зуба і г. д. Але часцей за ўсё ўжываўся найбольш папулярны рытуальна-магічны сродак — «высмоктванне» хваробы ці даставанне з цяла хворага нейкіх кампаніяў, якія былі бы там

знаходзіліся. Гэтая практыка звязана з ўяўленнем пра тое, што сапраўднае прычына хваробы — пабочны прадмет, які трапіў у цела чалавека. Карані гэтага ўяўлення зразумелыя: вонкавыя раны накісьля рознымі прадметамі, абламаная частка хіста жасціха застасца ў ране і выклікае боль, таму ўнутраныя людзі прыкладвалі да ран тлуцц, тлуцшыны памёт, тоўнаю кару, высучаныя і перамолаты на драбныя парачкі паўзнуоў; да нарываў і пухлін — гарачы попель, пясок, ракушкі; у якасці кровапускальнага сродку ўжываліся малаведомыя нам зараз траўкі, дрэўныя вугалы, навушнік, гліна, жаноце малако і інш. Пра змяняючых ужокаў прымяняліся пераважкі, высмоктванне з раны, кровапусканне, цыркулярны надрэз скуры, прыпальванне і г. д.; пры рэўматызме і лаўаўных болях пускалі кроў, пры пераломах косяў накладвалі лубкі, абязвалі кароці ці іншымі матэрыяламі. Вядомы былі і розныя ўнутраныя сродкі — настойкі некаторых траў, раслін, кары; у якасці слабительнага ўжываліся мёд, касторавае масла, эўкаліптавае смала. Прымяняліся, вядома ж, і больш складаныя спосабы лячэння. Акушэрска дапамога была звычайнай справай старых жанчын. Больш за тое, многія з пералічаных сродкаў і спосабаў лячэння маюць аналагі ў сучаснай медыцынскай практыцы.

«Урачэбная» практыка знахара звычайна ўяўляе сабой пералічаныя прыёмы народнай медыцыны з чыста рытуальна-магічнымі дзеяннямі. Са сродкаў народнай медыцыны найбольш часта ўжываліся націранне хворага гарачым пелам, масаж, кровапусканне, выдаленне хворага зуба і г. д. Але часцей за ўсё ўжываўся найбольш папулярны рытуальна-магічны сродак — «высмоктванне» хваробы ці даставанне з цяла хворага нейкіх кампаніяў, якія былі бы там

знаходзіліся. Гэтая практыка звязана з ўяўленнем пра тое, што сапраўднае прычына хваробы — пабочны прадмет, які трапіў у цела чалавека. Карані гэтага ўяўлення зразумелыя: вонкавыя раны накісьля рознымі прадметамі, абламаная частка хіста жасціха застасца ў ране і выклікае боль, таму ўнутраныя людзі прыкладвалі да ран тлуцц, тлуцшыны памёт, тоўнаю кару, высучаныя і перамолаты на драбныя парачкі паўзнуоў; да нарываў і пухлін — гарачы попель, пясок, ракушкі; у якасці кровапускальнага сродку ўжываліся малаведомыя нам зараз траўкі, дрэўныя вугалы, навушнік, гліна, жаноце малако і інш. Пра змяняючых ужокаў прымяняліся пераважкі, высмоктванне з раны, кровапусканне, цыркулярны надрэз скуры, прыпальванне і г. д.; пры рэўматызме і лаўаўных болях пускалі кроў, пры пераломах косяў накладвалі лубкі, абязвалі кароці ці іншымі матэрыяламі. Вядомы былі і розныя ўнутраныя сродкі — настойкі некаторых траў, раслін, кары; у якасці слабительнага ўжываліся мёд, касторавае масла, эўкаліптавае смала. Прымяняліся, вядома ж, і больш складаныя спосабы лячэння. Акушэрска дапамога была звычайнай справай старых жанчын. Больш за тое, многія з пералічаных сродкаў і спосабаў лячэння маюць аналагі ў сучаснай медыцынскай практыцы.

«Урачэбная» практыка знахара звычайна ўяўляе сабой пералічаныя прыёмы народнай медыцыны з чыста рытуальна-магічнымі дзеяннямі. Са сродкаў народнай медыцыны найбольш часта ўжываліся націранне хворага гарачым пелам, масаж, кровапусканне, выдаленне хворага зуба і г. д. Але часцей за ўсё ўжываўся найбольш папулярны рытуальна-магічны сродак — «высмоктванне» хваробы ці даставанне з цяла хворага нейкіх кампаніяў, якія былі бы там

знаходзіліся. Гэтая практыка звязана з ўяўленнем пра тое, што сапраўднае прычына хваробы — пабочны прадмет, які трапіў у цела чалавека. Карані гэтага ўяўлення зразумелыя: вонкавыя раны накісьля рознымі прадметамі, абламаная частка хіста жасціха застасца ў ране і выклікае боль, таму ўнутраныя людзі прыкладвалі да ран тлуцц, тлуцшыны памёт, тоўнаю кару, высучаныя і перамолаты на драбныя парачкі паўзнуоў; да нарываў і пухлін — гарачы попель, пясок, ракушкі; у якасці кровапускальнага сродку ўжываліся малаведомыя нам зараз траўкі, дрэўныя вугалы, навушнік, гліна, жаноце малако і інш. Пра змяняючых ужокаў прымяняліся пераважкі, высмоктванне з раны, кровапусканне, цыркулярны надрэз скуры, прыпальванне і г. д.; пры рэўматызме і лаўаўных болях пускалі кроў, пры пераломах косяў накладвалі лубкі, абязвалі кароці ці іншымі матэрыяламі. Вядомы былі і розныя ўнутраныя сродкі — настойкі некаторых траў, раслін, кары; у якасці слабительнага ўжываліся мёд, касторавае масла, эўкаліптавае смала. Прымяняліся, вядома ж, і больш складаныя спосабы лячэння. Акушэрска дапамога была звычайнай справай старых жанчын. Больш за тое, многія з пералічаных сродкаў і спосабаў лячэння маюць аналагі ў сучаснай медыцынскай практыцы.

«Урачэбная» практыка знахара звычайна ўяўляе сабой пералічаныя прыёмы народнай медыцыны з чыста рытуальна-магічнымі дзеяннямі. Са сродкаў народнай медыцыны найбольш часта ўжываліся націранне хворага гарачым пелам, масаж, кровапусканне, выдаленне хворага зуба і г. д. Але часцей за ўсё ўжываўся найбольш папулярны рытуальна-магічны сродак — «высмоктванне» хваробы ці даставанне з цяла хворага нейкіх кампаніяў, якія былі бы там

знаходзіліся. Гэтая практыка звязана з ўяўленнем пра тое, што сапраўднае прычына хваробы — пабочны прадмет, які трапіў у цела чалавека. Карані гэтага ўяўлення зразумелыя: вонкавыя раны накісьля рознымі прадметамі, абламаная частка хіста жасціха застасца ў ране і выклікае боль, таму ўнутраныя людзі прыкладвалі да ран тлуцц, тлуцшыны памёт, тоўнаю кару, высучаныя і перамолаты на драбныя парачкі паўз